โครงการประกาศเกียรติคุณ "ชุมชนปลอดการเผา"

ภายใต้แผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน)

.....

1. ที่มาและความสำคัญ

ตามที่ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) หน่วยบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (กสว.) ในการขับเคลื่อนแผนงานเป้าหมายสำคัญตามยุทธศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ร่วมกับสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (สวก.) ในประเด็นเป้าหมาย **ประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน)** เพื่อบรรลุเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ภายในระยะเวลา 2 ปี ในสามประการคือ 1) ลดจำนวน hotspot (จากแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาในที่โล่ง) ที่ไม่ได้รับอนุญาต ไม่ให้เกิน 5,000 จุด/ปี ของพื้นที่เป้าหมาย 8 จังหวัด 2) ลดจำนวนวันที่ค่าฝุ่น PM2.5 เกินมาตรฐาน ไม่ให้เกิน 50 วัน/ปี ของพื้นที่เป้าหมาย 8 จังหวัด และ 3) ลดจำนวนสถิติผู้ป่วย COPD ที่แอดมิทครั้งแรกจากสาเหตุฝุ่น ไม่ให้เกิน 1,000 คน/ปีของพื้นที่เป้าหมาย 8 จังหวัด และ วช. ได้ขับเคลื่อนผ่านกลไกการใช้ประโยชน์งานวิจัยและนวัตกรรม (Research Utilization : RU) ร่วมกับกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาคท้องที่ ภาคท้องถิ่น ภาคผู้ประกอบการ/เอกชน สถาบันการศึกษา สภาเกษตรกร สภาวัฒนธรรม สภาลมหายใจ และภาคประชาชน เพื่อแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ นั้น

ในการนี้ เพื่อให้การแก้ปัญหาสำคัญของประเทศ ได้รับการขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปช่วยแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด เกิดความยั่งยืนในการแก้ปัญหาระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนการสร้างพลังขับเคลื่อนเชิงบวกต่อสาธารณชน ผลักดันและยกระดับไปสู่การขยายผลพื้นที่ต้นแบบในวงกว้าง วช. จึงได้**จัดโครงการประกาศเกียรติคุณ "ชุมชนปลอดการเผา" ภายใต้แผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน)** และสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ร่วมขับเคลื่อนในพื้นที่ผ่านกลไกการสร้างแรงจูงใจ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM2.5) มุ่งเน้นการสร้างแรงจูงใจที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมอย่างยั่งยืน มากกว่าการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเพียงชั่วคราว เพื่อเป็น "จุดเริ่มต้น" ของการเสริมพลังขับเคลื่อนจากข้างในให้แข็งแกร่ง และพร้อมที่จะหลอมรวมแรงขับจากภายนอก จนเกิดเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง เกิดประสิทธิภาพ มีการบริหารแบบร่วมมือและส่งเสริมการร่วมมือระยะยาว มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ (Autonomy) การพัฒนาขีดความสามารถของชุมชน (Competence) และการสร้างความสัมพันธ์และความเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Relatedness) นำไปสู่ความเป็นเจ้าของของชุมชน (Community Ownership) และการจัดการปัญหาฝุ่นละออง PM2.5 ที่มีความยั่งยืนในระยะยาวและสร้างการรับรู้ให้เป็นที่ประจักษ์อย่างแพร่หลายในวงกว้างต่อไป

2. นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

2.1 ชุมชน หมายถึง เครือข่ายกลุ่มประชาชน เครือข่ายวิสาหกิจ กลุ่มของประชาชนในพื้นที่ชุมชนเป้าหมาย องค์กร หน่วยงาน ที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีจากงานวิจัย นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างรายได้ แก้ไขปัญหาต่างๆด้วยองค์ความรู้ *(อ้างอิง เอกสารตัวชี้วัดการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของ วช.)*

2.2 ปลอดการเผา หมายถึง กระบวนการหรือการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยปราศจากการเผาทำลายวัสดุเหลือใช้ในที่โล่ง โดยเฉพาะการจัดการเศษซากพืชผลทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ตอซังข้าวโพด ใบอ้อย ฯลฯ เพื่อป้องกันและลดปัญหาหมอกควัน ฝุ่นละออง PM2.5 รวมถึงรักษาสิ่งแวดล้อม *(อ้างอิง ประกาศกระทรวงเกษตร มกษ. 9074-2568: การผลิตพืชโดยปลอดการเผา)*

2.3 ชุมชนปลอดการเผา หมายถึง การรวมกลุ่มของสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยปราศจากการเผาทำลายวัสดุเหลือใช้ในที่โล่ง (ในพื้นที่เป้าหมาย 8+1 จังหวัดภาคเหนือตอนบน ภายใต้แผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5) โดยใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีจากงานวิจัย นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมสร้างรายได้ แก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อป้องกันและลดปัญหาหมอกควัน ฝุ่นละออง PM2.5 รวมถึงรักษาสิ่งแวดล้อม

2.4 จำนวนจุดความร้อน (hotspot) หมายถึง จำนวนจุดความร้อนที่ตรวจวัดได้จากดาวเทียม Terra/Aqua ระบบ MODIS ในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 มีนาคม ของปี จากระบบฐานข้อมูลของ GISTDA และเป็นจุดความร้อน (hotspot) ที่เกิดจากแหล่งกำเนิดฝุ่น PM2.5 จากการเผาในที่โล่งที่ไม่ได้รับอนุญาต

2.5 จำนวนวันที่ค่าฝุ่น PM2.5 เกินมาตรฐาน ไม่เกิน 50 วัน/ปี หมายถึง ควบคุมและลดจำนวนวันที่ค่าฝุ่น PM2.5 มีระดับเกินค่ามาตรฐาน (37.5 มคก. / ลบ.ม.) ให้เหลือไม่เกิน 50 วันต่อปี โดยอ้างอิงข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพอากาศของ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในช่วงระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 มีนาคม ของปี

2.6 จำนวนสถิติผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD) ที่แอดมิทครั้งแรก จากสาเหตุฝุ่นไม่ให้เกิน 1,000 คน/ปี หมายถึง ควบคุมและลดจำนวนผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (COPD) ที่เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน (Admit) ครั้งแรก ซึ่งมีสาเหตุหรือปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการได้รับผลกระทบจาก PM2.5 ให้มีจำนวนไม่เกิน 1,000 คนต่อปี โดยอ้างอิงข้อมูลจาก ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) กระทรวงสาธารณสุข

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรม/ โครงการ ภายใต้แผนงานเป้าหมายสำคัญตามยุทธศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในประเด็นเป้าหมาย "ประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน)" และก่อให้เกิดชุมชนต้นแบบ พื้นที่ตัวอย่าง แหล่ง/หรือศูนย์เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตในการประกอบอาชีพ และเกิดชุมชนปลอดการเผาเพิ่มมากขึ้น

3.2 เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ การสร้างความตระหนักรู้ต่อผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สุขภาพ/สังคม และคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยการใช้หรือประยุกต์ใช้งานวิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ในการบริหารจัดการปัญหา PM2.5 ในชุมชนอย่างมีระบบ นำไปสู่การยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน ใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่าและรักษาระบบนิเวศที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและความปลอดภัยจากมลพิษฝุ่น PM2.5

3.3 เพื่อเป็นต้นแบบ แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ผลลัพธ์ของการขับเคลื่อนแผนประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 แก่สาธารณชน

4. เป้าหมาย

ประกาศเกียรติคุณให้แก่ "ชุมชนปลอดการเผา" ที่เกิดจากการเข้าร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรม และ/หรือโครงการ ภายใต้แผนงานเป้าหมายสำคัญตามยุทธศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในประเด็นเป้าหมาย ประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน) รวมจังหวัดตาก เพื่อสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อม เกิดการขยายพื้นที่ต้นแบบการบริหารจัดการเกิดแหล่ง/หรือศูนย์เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตในการประกอบอาชีพ และเกิดชุมชนปลอดการเผาเพิ่มมากขึ้น

5. เกณฑ์และข้อมูลการคัดเลือก

5.1 เกณฑ์สำหรับชุมชนที่มีสิทธิ์เข้ารับการคัดเลือก

เป็นชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ที่ได้ร่วมการดำเนินงานภายใต้แผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน) และจังหวัดตาก

5.2 หัวข้อสำหรับระบุข้อมูลที่เข้าประกวด

1. รายละเอียดชุมชน สถานภาพหรือบริบทชุมชน เช่น ชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ฯลฯ
2. ประวัติการได้รับรางวัลที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาฝุ่น PM2.5 และสิ่งแลดล้อมอื่นๆ
3. การดำเนินงานของชุมชนด้านการแก้ปัญหาฝุ่น PM2.5 และด้านการปลอดการเผา

3.1 ด้านองค์ความรู้และเทคโนโลยี

3.2 ด้านการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อไม่ให้เกิดไฟ และลดการเผาในที่โล่ง เพื่อรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

3.3 ด้านคุณภาพชีวิตในมิติเศรษฐกิจ สุขภาพ/สังคม และสิ่งแวดล้อม และการสร้างรายได้

3.4 ด้านการบริหารจัดการชุมชนและเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้สู่ความยั่งยืน

3.5 ความโดดเด่นอื่นๆ เช่น การปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การดูแลรักษาป่า การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การปลูกไม้มีค่า

3.6 คลิปวิดีทัศน์ โดยมีความยาวไม่เกิน 5 นาที เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่สำคัญดังนี้

- ชุมชนเคยประสบปัญหาอะไร
- การนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมไปใช้แก้ไขปัญหา
- การจัดการเชิงพื้นที่เพื่อไม่ให้เกิดไฟและลดการเผา
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ส่งเสริมให้ชุมชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ทั้งในในมิติเศรษฐกิจ สุขภาพ/สังคม สิ่งแวดล้อม และการสร้างรายได้
- การบริหารจัดการชุมชนและเครือข่าย

3.7 ภาพประกอบการนำเสนอ

6. กระบวนการการคัดเลือกและให้รางวัล

ในการดำเนินการพิจารณาตัดสินและให้รางวัล แบ่งเป็น 2 รอบ ดังนี้

6.1 การพิจารณาคัดเลือก รอบที่ 1

คณะกรรมการให้คะแนนตามเกณฑ์การพิจารณา ร่วมกับการอภิปรายผลการพิจารณา ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา รอบที่ 1 จากหลักฐานเชิงประจักษ์ ดังนี้

ลำดับ	เกณฑ์การพิจารณา รอบที่ 1	คะแนน (คะแนนเต็ม 100)
1	**ด้านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม**	30
	1.1 การนำองค์ความรู้จากงานวิจัย/เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในชุมชน 1.2 การนำองค์ความรู้ไปต่อยอดและพัฒนาให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ 1.3 มีการริเริ่มพัฒนา ขยายผลองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม 1.4 มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนและเครือข่ายอื่น	
2	**ด้านการจัดการเชิงพื้นที่ เพื่อไม่ให้เกิดไฟ และลดการเผาในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน**	30
	2.1 การบริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหลักในการจัดการเชื้อเพลิงอย่างเป็นระบบ 2.2 การปรับ เปลี่ยน วิธีการเพาะปลูกพืช แบบไม่เผา 2.3 การเพิ่มและสร้างมูลค่าเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร 2.4 การสร้างเสริมพื้นที่สีเขียวเพิ่มมากขึ้น และการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวที่มีอยู่เดิม 2.5 การป้องกันไม่ให้เกิดไฟและลดการเผาหรือลดจุดความร้อนในพื้นที่เป้าหมาย	
3	**ด้านผลลัพธ์และผลกระทบ ในมิติเศรษฐกิจ สุขภาพ/สังคม และสิ่งแวดล้อม**	20
	3.1 ด้านเศรษฐกิจ มีการสร้างรายได้จากอาชีพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จากวัตถุดิบในพื้นที่ เกิดผลผลิต ผลิตภัณฑ์ปลอดการเผา 3.2 ด้านสุขภาพ/สังคม มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเครือข่าย 3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม การจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ	
4	**ด้านการบริหารจัดการชุมชนและเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้สู่ความยั่งยืน**	15
	4.1 การมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนเชิงนโยบาย ในการกำหนดปัญหา และเสนอแนวทางการตัดสินใจและจัดการ PM2.5 4.2 มีระบบและรูปแบบการบริหารจัดการเชื้อเพลิง และวิธีการลดการเกิดฝุ่น PM2.5 ในชุมชนเชิงประจักษ์ เช่น การรวมกลุ่มภายในชุมชน หรือจัดตั้งอาสาสมัครเพื่อดูแลพื้นที่ 4.3 การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อขับเคลื่อนงานเศรษฐกิจสีเขียว ปลอดการเผาในชุมชน 4.4 การสร้างเครือข่ายเพื่อขยายฐานการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จำนวนสมาชิก เครือข่าย และหน่วยงานภาคีที่เข้ามามีส่วนร่วม	
5	ความโดดเด่นอื่นๆ เป็นตัวอย่าง/ต้นแบบ ให้ที่อื่นได้ เช่น การดูแลรักษาป่า การเป็นชุมชนไม้มีค่า ฯลฯ	5

6.2 การพิจารณาคัดเลือก รอบที่ 2

ดำเนินการคัดเลือกจากชุมชนที่มีผลคะแนนในรอบที่ 1 ที่มีคะแนนตั้งแต่ 60 คะแนนขึ้นไป โดยคณะกรรมการจะมีการลงพื้นที่จริง เพื่อให้ผู้นำชุมชน หรือผู้แทนชุมชน นำเสนอการดำเนินงานของชุมชน พร้อมเอกสาร ข้อมูล และตอบคำถามของคณะกรรมการ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนลงพื้นที่ ดังนี้

ลำดับ	เกณฑ์การพิจารณาตัดสินรางวัล รอบที่ 2	คะแนน (คะแนนเต็ม 100)
1	**การบริหารจัดการชุมชนตามเกณฑ์ที่กำหนด**	**60 คะแนน**
	พิจารณาจาก 1. ด้านการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม ไปแก้ปัญหาได้จริง 2. ด้านการจัดการเชิงพื้นที่เพื่อไม่ให้เกิดไฟ ลดการเผาในพื้นที่ เพื่อรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง 3. สร้างผลลัพธ์และผลกระทบได้จริง ในมิติเศรษฐกิจ สุขภาพ/สังคม และสิ่งแวดล้อม 4. ด้านการบริหารจัดการชุมชนและเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้สู่ความยั่งยืน 5. ความโดดเด่นอื่นๆ	
2	**การนำเสนอผลการดำเนินงานและตอบข้อซักถาม**	**40 คะแนน**
	พิจารณาจาก 1. วิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ มีความเหมาะสม และชัดเจน 2. นำเสนอครบถ้วนทุกด้าน 3. การตอบคำถามคณะกรรมการมีความชัดเจน ครอบคลุม ครอบถ้วน 4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำเสนอ และแสดงความคิดเห็น	

7. ประเภทรางวัลและการให้รางวัล

วช. กำหนดรางวัลประกาศเกียรติคุณ **"ชุมชนปลอดการเผา" ภายใต้แผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน)** โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับรางวัล โดยแต่ละระดับจะได้รับรางวัล ดังนี้

7.1 ประกาศเกียรติคุณ **"ชุมชนปลอดการเผา "** ระดับ **"ดีเยี่ยม"**
- เงินรางวัล 50,000 บาท
- โล่ประกาศเกียรติคุณ
- เกียรติบัตร

7.2 ประกาศเกียรติคุณ **"ชุมชนปลอดการเผา "** ระดับ **"ดีเด่น"**
- เงินรางวัล 30,000 บาท
- โล่ประกาศเกียรติคุณ
- เกียรติบัตร

7.3 ประกาศเกียรติคุณ **"ชุมชนปลอดการเผา" ระดับ "ดี"**

- เงินรางวัล 20,000 บาท
- โล่ประกาศเกียรติคุณ
- เกียรติบัตร

7.4 ประกาศเกียรติคุณ **"ชุมชนปลอดการเผา" ระดับ "ชมเชย"**

- เงินรางวัล 10,000 บาท
- โล่ประกาศเกียรติคุณ
- เกียรติบัตร

8. การสมัครเข้าร่วมโครงการฯ

8.1 ผู้นำชุมชน สามารถสมัครได้ด้วยตนเอง

8.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานภาคีที่ร่วมขับเคลื่อนแผนงานเป้าหมายสำคัญตามยุทธศาสตร์ ววน. ตลอดจนนักวิจัยที่ดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมาย สามารถสมัครเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีผู้นำชุมชนรับรองข้อมูลและรายละเอียดที่ส่งเข้าประกวด

ทั้งนี้สามารถส่งใบสมัครพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้ที่สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ภายในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2569 และสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ https://www.nrct.go.th

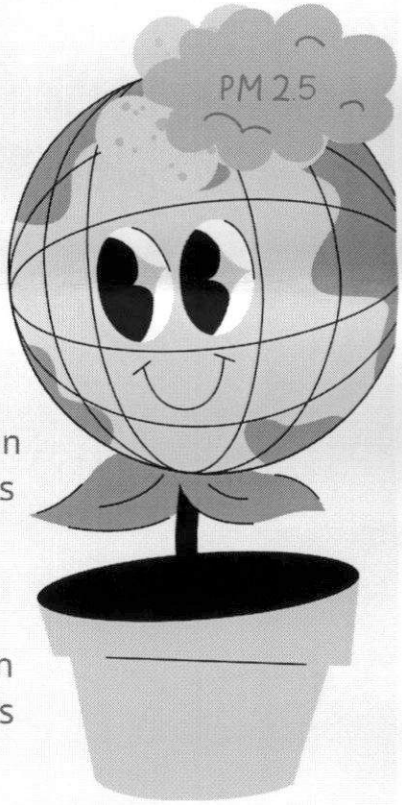
9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มขับเคลื่อนแผนงานวิจัยตามเป้าหมาย (ขว.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
โทรศัพท์หมายเลข 0 2561 2445 ต่อ 471
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ aweesri@nrct.go.th / DRPG@nrct.go.th
ติดต่อ นางสาวอาวีศรี ยกย่อง

โครงการประกาศเกียรติคุณ
“ชุมชนปลอดการเผา”

ภายใต้แผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน)

ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเชื้อเพลิง ลดการเผาในที่โล่ง ป้องกันปัญหาฝุ่น PM2.5 และสร้างชุมชนต้นแบบเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิต สุขภาพ สังคม และการสร้างรายได้จากการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตและการไม่เผา

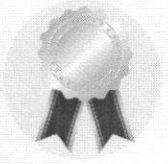
รางวัลและโล่เกียรติยศ

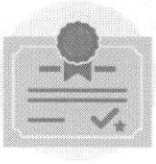
ระดับดีเยี่ยม
เงินรางวัล 50,000 บาท
พร้อมโล่และเกียรติบัตร

ระดับดี
เงินรางวัล 20,000 บาท
พร้อมโล่และเกียรติบัตร

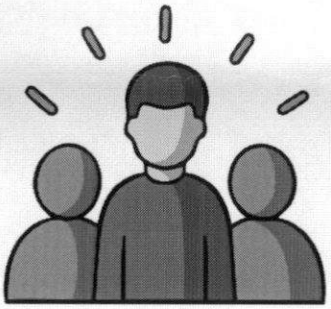
ระดับดีเด่น
เงินรางวัล 30,000 บาท
พร้อมโล่และเกียรติบัตร

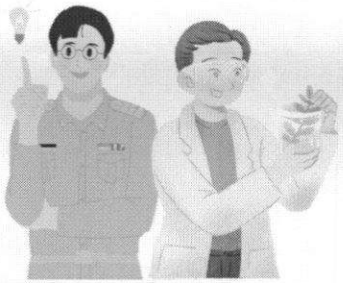
ระดับชมเชย
เงินรางวัล 10,000 บาท
พร้อมโล่และเกียรติบัตร

หลักเกณฑ์การรับสมัคร

ผู้มีสิทธิ์สมัคร

ผู้นำชุมชนสมัครได้ด้วยตนเอง

หน่วยงานภาคีนักวิจัยร่วมสมัคร
โดยมีผู้นำชุมชนรับรองข้อมูล

สิ่งที่ต้องจัดส่ง

1. ใบสมัครระบุข้อมูลชุมชน
2. ภาพประกอบ
3. คลิปวิดีทัศน์ความยาวไม่เกิน 5 นาที แสดงผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาฝุ่น PM2.5

เปิดรับสมัครตั้งแต่ วันนี้ ถึง
13 พฤศจิกายน 2569

รายละเอียดเพิ่มเติม: www.nrct.go.th
กลุ่มขับเคลื่อนแผนงานวิจัยตามเป้าหมาย
สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
โทร: 0 2561 2445 ต่อ 471
อีเมล: DRPG@nrct.go.th

ดาวน์โหลดเอกสารการสมัคร
และรายละเอียดโครงการ

ใบสมัครเข้าร่วมโครงการประกาศเกียรติคุณ "ชุมชนปลอดการเผา"
ภายใต้แผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 (เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน)

คำชี้แจง

โปรดกรอกข้อมูลตามข้อเท็จจริงของพื้นที่ โดยเน้นข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการปัญหา PM2.5 ในชุมชนอย่างมีระบบ นำไปสู่การยกระดับเศรษฐกิจฐานรากของชุมชน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและความปลอดภัยจากฝุ่น PM2.5 โดยผู้สมัครสามารถนำเสนอข้อมูล และแนบหลักฐานที่มีเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาได้ตามความเหมาะสม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

1. ชื่อชุมชน .....

หมู่ที่ ..... **ตำบล** .....**อำเภอ** .....

จังหวัด .....

2. จำนวนครัวเรือน ..... ครัวเรือน **จำนวนประชากร** ..... คน

3. อาชีพหลักของชุมชน .....

4. ชื่อผู้นำชุมชน/ผู้ประสานงาน

ชื่อ–นามสกุลผู้นำชุมชน .....

ชื่อ–นามสกุลผู้ประสานงาน .....

ช่องทางติดต่อ โทรศัพท์ ..... Line/อีเมล .....

ส่วนที่ 2 การเข้าร่วมแผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5

1. ชุมชนเคยเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการภายใต้แผนงานประเทศไทยปลอดภัยจาก PM2.5 หรือไม่

☐ เคย ☐ ไม่แน่ใจ

หากเคย โปรดระบุชื่อกิจกรรม/โครงการ หรือหน่วยงาน/นักวิจัยที่ร่วมดำเนินงาน

.....

.....

2. ชุมชนได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเรื่องใด

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 เรื่องราวของ "ชุมชนปลอดการเผา"

3.1 ปัญหาของชุมชนก่อนดำเนินงาน ชุมชนเคยประสบปัญหาเรื่องการเผา หมอกควัน หรือ PM2.5 อย่างไร

โปรดอธิบายปัญหาและบริบทโดยสังเขป

.....

.....

.....

.....

3.2 การแก้ไขปัญหาของชุมชน

ชุมชนมีวิธีการแก้ไขปัญหาการเผา/PM2.5 อย่างไร

โปรดอธิบายสิ่งที่ชุมชนดำเนินการที่สำคัญ โดยสามารถกล่าวถึงการใช้ **องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม การจัดการพื้นที่ การจัดการเศษวัสดุทางการเกษตร หรือการปรับเปลี่ยนวิถีการประกอบอาชีพ**

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ผลงานและความโดดเด่นของชุมชน

4.1 การใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

ชุมชนนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมมาใช้แก้ปัญหาอย่างไร และเกิดการต่อยอดหรือขยายผลอย่างไร

ชื่อ/ประเภทองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม หรือข้อมูลที่นำมาใช้

.....

.....

ผลที่เกิดขึ้นจากการนำมาใช้

.....

.....

4.2 การจัดการเชิงพื้นที่ และลดการเผาในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อรักษาสมดุลสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ชุมชนมีวิธีป้องกันไฟ ลดการเผา หรือจัดการเศษวัสดุทางการเกษตรอย่างไร (ระบุผลที่เกิดขึ้น เช่น พื้นที่ที่ลดการเผา จำนวนจุดความร้อนที่ลดลง พื้นที่เกษตรที่ปรับเปลี่ยน หรือพื้นที่สีเขียวที่เพิ่มขึ้น)

☐ 1) การบริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหลักในการจัดการเชื้อเพลิงอย่างเป็นระบบ.....

.....

☐ 2) การปรับ เปลี่ยน วิธีการเพาะปลูกพืช แบบไม่เผา.....

.....

☐ 3) การเพิ่มและสร้างมูลค่าเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร.....

.....

☐ 4) การสร้างเสริมพื้นที่สีเขียวเพิ่มมากขึ้น และการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวที่มีอยู่เดิม .....

.....

☐ 5) การป้องกันไม่ให้เกิดไฟและลดการเผาหรือลดจุดความร้อนในพื้นที่เป้าหมาย.....

.....

รายละเอียดเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

4.3 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับชุมชน (ระบุผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน โดยสามารถระบุเป็นข้อมูลเชิงตัวเลขที่เห็นได้ชัดเจนหรือเปลี่ยนแปลงจากเดิม)

☐ **1) ด้านเศรษฐกิจ** เช่น การสร้างอาชีพ การสร้างรายได้ การเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุ ผลิตภัณฑ์ปลอดการเผา

.....

.....

☐ **2) ด้านสุขภาพ/สังคม** เช่น คุณภาพชีวิต การมีส่วนร่วม ความเข้มแข็งของชุมชน

.....

.....

☐ **3) ด้านสิ่งแวดล้อม** เช่น ลดการเผา ลดไฟป่า เพิ่มพื้นที่สีเขียว ดูแลรักษาป่า

.....

.....

รายละเอียดเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

4.4 การบริหารจัดการชุมชนและเครือข่ายเพื่อการเรียนรู้สู่ความยั่งยืน

1) ชุมชนมีการรวมกลุ่มหรือจัดระบบการทำงานเพื่อแก้ปัญหา PM2.5 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

2) การมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนเชิงนโยบายในการกำหนดปัญหา และเสนอแนวทางการตัดสินใจและจัดการ PM2.5

.....

.....

.....

3) ระบบและรูปแบบการบริหารจัดการเชื้อเพลิง และวิธีการลดการเกิดฝุ่น PM2.5 ในชุมชนเชิงประจักษ์

.....

.....

.....

4) การจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อขับเคลื่อนงานเศรษฐกิจสีเขียว ปลอดการเผาในชุมชน

.....

.....

.....

5) การสร้างเครือข่ายเพื่อขยายฐานการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

หน่วยงาน/กลุ่ม/เครือข่ายใดเข้ามาร่วมดำเนินงาน .....

.....

จำนวนหน่วยงาน.....จำนวนสมาชิก.....

4.5 ความโดดเด่นของชุมชน (อธิบายว่า "อะไรคือสิ่งที่ชุมชนภาคภูมิใจ และคิดว่าสามารถเป็นต้นแบบให้ชุมชนอื่นได้" และระบุจุดเด่นที่สำคัญที่สุด 1–3 ประเด็น)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 5 สรุปผลงานใน 1 หน้า

"หากให้เล่าเรื่องชุมชนของท่านใน 3 ประโยค ชุมชนของท่านทำอะไร และเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไรขึ้น"

5.1 ปัญหาเดิม

.....

5.2 สิ่งที่ชุมชนร่วมกันทำ

.....

5.3 ผลสำเร็จที่เกิดขึ้น

.....

5.4 การดำเนินงานต่อเนื่องและการขยายผล

.....

ส่วนที่ 6 เอกสารและหลักฐานประกอบการสมัคร

โปรดเลือกแนบหลักฐานที่มีอยู่และเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาให้คะแนน

- ☐ ภาพถ่ายการดำเนินงาน (5 – 10 ภาพ)
- ☐ ภาพ/ข้อมูลแสดงการลดการเผาหรือจุดความร้อน
- ☐ ข้อมูลผลลัพธ์ด้านเศรษฐกิจ/รายได้
- ☐ ข้อมูลด้านสุขภาพ/สังคม
- ☐ ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม
- ☐ ผลิตภัณฑ์/นวัตกรรมของชุมชน
- ☐ เอกสาร/รายงานผลการดำเนินงาน
- ☐ ข่าว/สื่อประชาสัมพันธ์
- ☐ หนังสือรับรองจากหน่วยงาน/ภาคี
- ☐ อื่น ๆ .....

จำนวนเอกสาร/ไฟล์ที่แนบ ..... รายการ

ส่วนที่ 7 คลิปวิดีโอแนะนำชุมชน (ความยาวไม่เกิน 5 นาที)

คลิปวิดีโอควรแสดงให้เห็นปัญหาของชุมชน การดำเนินงาน การใช้ความรู้/เทคโนโลยี/นวัตกรรม การจัดการพื้นที่ วิธีการแก้ปัญหา ผลสำเร็จที่พิสูจน์ได้ การมีส่วนร่วมของชุมชน ความยั่งยืนและการขยายผล และเหตุผลที่ควรได้รับรางวัล

ลิงก์คลิปวิดีโอ

.....

ส่วนที่ 8 การรับรองข้อมูล

☐ 8.1 ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ข้อมูลที่ปรากฏในใบสมัครและเอกสารประกอบการสมัครเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง และได้รับความเห็นชอบจากชุมชนในการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ

☐ 8.2 ข้าพเจ้ายินยอมให้สำนักงานการวิจัยแห่งชาตินำข้อมูล ภาพถ่าย และสื่อประกอบการดำเนินงานไปใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการดำเนินงานของโครงการฯ ตามความเหมาะสม

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่ ..... / ..... / .....

ผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ

กรณีหน่วยงานเครือข่ายเป็นผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ขอให้ผู้นำชุมชนลงชื่อรับรองข้อมูลและให้ความเห็นชอบในการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ

☐ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในใบสมัครและเอกสารประกอบการสมัครเป็นข้อมูลที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง และได้รับความเห็นชอบจากชุมชนในการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ

ลงชื่อ .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่ ..... / ..... / .....

ผู้นำชุมชนโครงการฯ